

Anglické práci věty uvozené *if only* a *I wish* a jejich české překladové ekvivalenty

Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky

Praha, září 2012

Předložená bakalářská práce se zabývá anglickými prácimi větami uvozenými *if only* a *I wish* a jejich českými překladovými ekvivalenty. Autorka vychází z předpokladu, že prostředků, kterými lze anglické práci věty přeložit do češtiny, je několik, proto si klade za cíl tyto prostředky shromáždit a zjistit, zda určitý překladový protějšek převládá u vět uvozených *if only* na straně jedné a u vět uvozených *I wish* na straně druhé.

V teoretické části autorka vymezuje anglické práci věty v rámci typů vět. Jelikož anglické práci věty na rozdíl od češtiny netvoří samostatný větný typ, úvodní kapitoly shrnují různé klasifikace práci vět, tak jak je pojmají základní anglické gramatiky. Přestože bývají klasifikovány různým způsobem a existuje několik různých forem práci vět, všechny spojuje jejich komunikativní funkce (ilokační síla), přání. Autorka podává stručný přehled všech základních typů práci vět, poté se detailně věnuje struktuře vět uvozených *if only* a *I wish*. Velmi zajímavé je pojetí Martínkové, podle níž *I wish* by nemělo být chápáno jako věta hlavní (tak jak se tradičně v gramatikách uvádí), ale jako jakási modální částice signalizující komunikativní funkci věty. V závěru teoretické části představuje autorka české pojetí práci vět. Je třeba ocenit, že autorka prostudovala kromě základních gramatik i řadu odborných studií, včetně Teorie mluvních aktů J. Austina a J. Searle,

Praktická část se zabývá vlastní analýzou 100 příkladů práci vět (50 vět uvozených *I wish* a 50 vět uvozených *if only*), které byly získány pomocí paralelního korpusu InterCorp. Analýza obou typů práci vět má obdobnou strukturu. Nejdříve jsou věty rozděleny podle toho, zda odkazují k přítomnosti, minulosti či budoucnosti. Poté jsou klasifikovány překladové protějšky a pozornost je věnována i otázce, zda má splnitelnost / nesplnitelnost přání vliv na překlad do češtiny. Analýza ukazuje, že věty uvozené *I wish* se nejčastěji překládají pomocí lexikálních predikátorů typu *přát si*, *chtěl bych* (55,2%). Věty uvozené *If only* naopak nejčastěji odpovídají větám uvozeným práci částicemi typu *kdyby* (88%). Autorka dochází ke zjištění, že *I wish* ve větách uvozených *I wish* se blíží performativním slovesům, a *if only* představuje vysoce idiomatizovanou částici,). Martínkové pojetí chápat *I wish* (a zároveň i *if only*) jako modální částici vyjadřující přání se tedy ukazuje být opodstatněné. Při zkoumání splnitelnosti / nesplnitelnosti přání se ukazuje, že v případě přání odkazujících do minulosti se v současné době ustupuje od minulého kondicionálu – ten bývá stále častěji nahrazován kondicionálem přítomným. Splnitelnost / nesplnitelnost přání je pak ovšem nejednoznačná a zjistitelná pouze z kontextu.

Závěr:

Předložená práce jednoznačně splnila požadavky kladené na bakalářskou práci: Tereza Štěpánová prokázala samostatný a kritický přístup k dané problematice. Zároveň je třeba ocenit přehledné formální zpracování a výbornou úroveň angličtiny. Její závěry se jistě mohou stát východiskem pro další výzkum v této oblasti. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím jako výbornou.

PhDr. Gabriela Brůhová, Ph.D.

V Praze 30.8.2012